

Granskningsrapport från verksamhetsrevision av Ladok verksamhetsåret 2024

Inledning

Den här rapporten sammanfattar en intern verksamhetsrevision av Ladokkonsortiet för år 2024. Revisionen har genomförts av Johan Johansson (universitetsdirektör vid Göteborgs universitet) och Anna Cregård (förvaltningschef vid Högskolan i Borås). Syftet har varit att granska verksamheten utifrån de uppsatta planerna för året och att lämna förbättringsförslag där sådana behövs. Verksamhetsrevisionen är ett komplement till den finansiella revisionen som genomförs av Ernst & Young (EY).

Revisionen baseras på följande dokument:

- Inriktning och ekonomiska ramar 2024–2026
- Verksamhetsinriktning och budget 2024
- Protokoll från sex styrelsemöten 2024 samt det första från 2025
- Protokoll från ordinarie och extra stämma
- Verksamhetsberättelse för 2024
- EY:s bokslutsrapport

Dessa dokument har lämnats av konsortiechef Mauritz Danielsson 2025-03-11 respektive 2025-04-17 (revisionsrapport från EY).

Någon enkät till lärosätena genomfördes inte i år, men en ny metod för insamling av synpunkter planeras till nästa års revision.

Inriktning och ekonomiska ramar 2024–2026

Detta dokument ligger till grund för Ladokkonsortiets strategiska inriktning och budget för perioden 2024-2026. Det visar på ett tydligt fokus på vidareutveckling av befintlig funktionalitet och teknisk infrastruktur, särskilt utbildningsplanering och automatisering av administrativa processer. Det anges vidare att det finns beredskap för andra utvecklingsområden, bl.a. automatisering av utbildningsadministrationen.

När det gäller konsortiets ekonomi framgår det att en ny princip införts från och med 2024 där den ekonomiska ramen årligen räknas upp med hänsyn till pris- och löneutvecklingen (så kallad PLO-uppräknings). Samtidigt anges att avgiften till lärosätena behöver höjas mer än vad PLO ger, eftersom kostnaderna för avskrivningar ökar under åren 2024, 2025 och 2026.

Revisorerna konstaterar att det inte tydligt framgår hur avgiftshöjningen för 2024 är fördelad mellan den allmänna PLO-uppräknings och den särskilda höjningen som ska täcka de ökade avskrivningskostnaderna. Denna otydlighet försvårar analysen av hur de ekonomiska ramarna är sammansatta.

Liksom tidigare år planerar Ladokkonsortiet att använda en del av sitt egna kapital för att balansera budgeten, under 2024 rör det sig om 5 miljoner kronor. Revisorerna påpekar, precis som föregående år, att det fortfarande saknas en tydlig skrivning om vilken nivå på eget kapital som bör behållas som buffert för att hantera oväntade kostnadsökningar eller intäktsbortfall. Detta är en brist i den ekonomiska styrningen som ännu inte har åtgärdats.

Verksamhetsinriktning och budget 2024

Dokumentet *Verksamhetsinriktning och budget 2024* bygger på den beslutade inriktningen och ekonomiska ramarna för 2024–2026 och konkretiserar hur Ladokkonsortiet ska arbeta under året.

I dokumentet lyfts flera prioriterade mål:

- Att stödja lärosätenas införande av redan utvecklade funktioner, såsom digitala examensbevis och utbildningsplanering.
- Att ta fram lösningar som gör det lättare att publicera och tillgängliggöra utbildningsinformation.
- Att främja samarbeten mellan lärosäten.
- Att särskilt fokusera på att effektivisera utbildningsadministrationen genom masshantering och automatisering.
- Att undersöka hur artificiell intelligens (AI) kan användas i framtiden.

Utvecklingsarbetet styrs av en gemensam produktplan som uppdateras varje kvartal. Denna plan följs också upp vid varje styrelsemöte. Aktuell och tidigare produktplan presenteras på konsortiets webbplats genom filmer där Ladoks strategiska produktägare kommenterar det pågående arbetet – informationen är både tydlig och lätt att ta till sig.

Verksamhetsinriktningen innehåller även en översiktlig handlingsplan för IT- och informationssäkerhet samt för konsortiets kvalitetsledningssystem.

Budgeten för 2024 visar ett planerat underskott på 3 miljoner kronor. Verksamhetsrevisorerna noterar dock en viss oklarhet kring hur detta förhåller sig till inriktningsbeslutets uppgift att 5 miljoner kronor ska tas från det egna kapitalet.

Revisorerna bedömer att de mål som redovisas i verksamhetsinriktningen ligger i linje med de beslut som tidigare fattats av stämman. Verksamhetsinriktningen för 2024 kan därmed ses som en tydlig och konkretiserad utveckling av konsortiets långsiktiga strategi och ekonomiska plan. Det finns en klar röd tråd mellan övergripande mål, finansiering, prioriteringar och uppföljning

Styrelse- och stämmeprotokoll

Under 2024 höll Ladokkonsortiet sex protokollförda styrelsemöten. Revisorerna har även tagit del av det första protokollet för 2025. Protokollen är tydligt strukturerade och innehåller i regel tillräckligt med information för att följa de frågor som behandlats.

Det tycks finnas en tydlig överensstämmelse mellan målen i verksamhetsinriktningen och det som faktiskt har genomförts under året. De prioriterade områdena – såsom ekonomi, effektivisering, verksamhetsnytta och informationssäkerhet – återkommer konsekvent i styrelsearbetet. Produktplanen har uppdaterats löpande i takt med att nya behov identifierats och resurser omfördelats.

Revisorernas intryck är att Ladokkonsortiets arbete präglas av tydliga beslutsvägar, god planering och ett engagerat styrelsearbete. Styrelsen följer verksamheten noggrant. Ett undantag gäller dock målsättningen att utforska möjligheten att använda artificiell intelligens

(AI). Denna ambition har inte följts upp i styrelsens protokoll, vilket tyder på att arbetet inte prioriterats under året alternativt att det gjorts inom ramen för arbetet med automatisering av administrativa processer.

Även protokollen från den ordinarie stämman och extrastämman är tillräckligt utförliga. De visar att stämmans beslutsprocesser har följt gällande ordning och att beslutsärenden har behandlats korrekt. Revisorerna bedömer sammantaget att konsortiets styrningsmodell fungerar väl och tillämpas på ett förtroendeingivande sätt.

Verksamhetsberättelse, resultat och balans

Ladokkonsortiets verksamhetsberättelse för 2024 är strukturerad under sju huvudrubriker: Konsortiet under 2024, Informationssäkerhet, Utvecklingen av Ladok, Verksamhetsstöd, Tekniska förbättringar, Styrelsen och Det ekonomiska utfallet. I en bilaga redovisas även styrelseledamöternas övriga uppdrag i statliga myndigheter och bolag, vilket bidrar till transparens.

Revisorerna uppmärksammar särskilt att konsortiechefen, tillsammans med strategisk produktägare och andra medarbetare, genomfört elva lärosätesbesök under året. Dessa besök har enligt rapporten varit uppskattade och bidrar till en fördjupad dialog mellan konsortiet och dess medlemmar.

Avsnittet om informationssäkerhet beskriver flera viktiga åtgärder. Bland annat har övervakningen av systemloggar automatiserats, och roller och ansvar inom IT-säkerhetsarbetet har tydliggjorts. En plan har också tagits fram för att inrätta ett alternativt driftställe. Syftet är att snabbt kunna återställa Ladok om ett allvarligt driftstopp skulle inträffa.

Verksamhetsberättelsen anger att åtta mål uppnåtts under året, däribland sådana som rör utbildningsplanering, utbildningssamarbeten och informationssäkerhet. Dock framgår inte vilka eventuella mål som inte uppnåtts, vilket försvårar en komplett bedömning av måluppfyllelsen.

Inom området verksamhetsstöd framgår att antalet supportärenden fortsätter att öka. Samtidigt uppges användarnas nöjdhet vara hög, vilket kan härledas till Ladoks riktade insatser under de gångna åren.

Bland de tekniska förbättringarna lyfts särskilt fram att Ladok under 2024 blev certifierat enligt den internationella standarden Edu-API. Detta ses som ett viktigt steg både tekniskt och i termer av ökad legitimitet och anseende.

Det ekonomiska utfallet visar ett underskott på drygt 2,1 miljoner kronor, vilket är något bättre än det budgeterade underskottet på 3,0 miljoner. Vid årets slut uppgår det egna kapitalet till cirka 4,3 miljoner kronor. Revisorerna konstaterar att detta innebär att den ekonomiska bufferten är fortsatt liten. Konsortiets möjlighet att möta framtida negativa avvikelser i resultatet med hjälp av egen balansräkning är därför begränsad.

Slutligen gör revisorerna en mindre anmärkning: balans- och resultaträkningarna skulle bli mer lättlästa om de avrundades till hela kronor istället för att visa ören.

EY:s revisionsrapport

Ernst & Young bedömer att konsortiets administrativa rutiner fungerar väl och att redovisningen håller god kvalitet. Inga väsentliga fel har upptäckts.

Sammanfattande bedömning

Verksamhetsrevisionen visar att Ladokkonsortiet bedriver en välorganiserad, målstyrd och transparent verksamhet med samband mellan strategiska beslut, verksamhetsplanering och uppföljning. De granskade dokumenten visar att det finns en koppling mellan mål, budget och faktisk verksamhet.

Styrelsearbetet präglas av kontinuerlig uppföljning och anpassning utifrån lärosätenas behov och den ekonomiska utvecklingen. Konsortiet arbetar strukturerat med att stödja sina medlemmar genom lärosätesbesök, teknisk support, återkommande dialog och tillgänglig dokumentation.

Förbättringsområden omfattar större tydlighet kring uppdelningen av avgiftshöjningen mellan PLO och avskrivningar, samt behovet av en definierad buffert för oväntade kostnader. Att bedöma av styrelseprotokoll och verksamhetsberättelse har ambitionen att undersöka AI-användning inte realiserats.

Ekonomiskt är läget stabilt men fortsatt ansträngt. Det egna kapitalet minskar och konsortiets handlingsutrymme är begränsat.

Sammanfattningsvis är verksamhetsrevisorers bedömning att Ladokkonsortiet kännetecknas av god förvaltning och dokumentation. Det finns en tydlig styrningsmodell som upprätthålls och som i allt väsentligt fungerar väl.

Av stämman utsedda revisorer:

Johan Johansson och Anna Cregård